



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 114/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť O. R., T., zastúpenej F., s. r. o., B., prostredníctvom ktorej koná jej konateľ a advokát JUDr. B. F., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Co 16/2011 a jeho rozsudkom z 5. decembra 2012, a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť O. R. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2013 doručená sťažnosť O. R., T. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej F., s. r. o., B., prostredníctvom ktorej koná jej konateľ a advokát JUDr. B. F., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Co 16/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a jeho rozsudkom z 5. decembra 2012 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka sa v konaní vedenom Okresným súdom Piešťany (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 C 155/2009 žalobou domáhala *„náhrady bezdôvodného obohatenia z titulu užívania majetku nad mieru spoluvlastníckeho podielu“* v sume 11 595,57 € s príslušenstvom. Okresný súd rozsudkom č. k. 5 C 155/2009-221 z 28. septembra 2010 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu zamietol a sťažovateľke uložil povinnosť náhrady trov konania *„bez zreteľa na ust. §150 OSP“*. Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil, pričom *„zjednodušil odôvodnenie svojho rozhodnutia do tej miery, že prestalo mať vypovedaciu hodnotu vo vzťahu k podstatným skutkovým a právnym okolnostiam prípadu“*.

Podľa sťažovateľky napadnutý rozsudok krajského súdu neobstojí z dôvodu, že je *„1. vydaný v rozpore s relevantným hmotným právom a ustálenou súdnou rozhodovacou praxou interpretujúcou toto právo, konkrétne ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ);*

*2. založený na právnom omyle, t. j. dezinterpretácii ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka;*

*3. vydaný v rozpore s výsledkami dokazovania, resp. preukázanými skutkovými tvrdeniami účastníkov podporenými výpoveďami svedkov a vykonanou súdnou obhliadkou.“*

Podľa sťažovateľky krajský súd v napadnutom konaní nesprávne interpretoval a aplikoval § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže v danej veci *„došlo proti vôli žalobkyne k tomu, že fakticky poskytovala plnenie po určitý čas bola a stále je okolnosťami donútená trpieť užívanie všetkých priestorov rodinného domu a prilahlých pozemkov - bez akéhokoľvek právneho podkladu (bez právneho titulu) a bez, toho, že by jej za takto poskytované plnenie bola platená akákoľvek náhrada. Na strane žalovanej ide o prípad*

plnenia bez právneho dôvodu, ktoré je jednou zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia založenou na tom, že medzi zúčastnenými osobami od počiatku chýba právny vzťah zakladajúci nárok na získanie úplného plnenia vo vzťahu k všetkým veciam tvoriacim predmet podielového spoluvlastníctva. Podľa ust. § 137 ods. 1 OZ podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci. Vo veci žalobkyňa a žalovaná vystupujú ako podielové spoluvlastníčky s rovným dielom vo výške 1/2. Žalovaná nie je legálne oprávnená nakladať s celým predmetom spoluvlastníctva podľa vlastnej vôle. Nie je teda oprávnená hospodáriť s celým predmetom spoluvlastníctva bez zreteľa na vlastnícke práva žalobkyne (Sťažovateľa). V prípade takéhoto plnenia získava majetkovú hodnotu ten, kto plnenie prijíma bez právneho dôvodu, bez poskytovania náhrady za vykonávanie jemu patriacich oprávnení a bez toho, aby sa jeho majetok zmenšil o prostriedky vynaložené v súvislosti s právnym vzťahom zakladajúcim právo užívať priestor (*mutatis mutandis* Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 52/2005). Dôsledkom opísaného plnenia je obohatenie, obsahom ktorého je získanie určitej majetkovej hodnoty subjektom, ktorému bolo plnené. Majetkovú hodnotu v uvedenom zmysle získa (obohatať sa) nielen ten, komu sa zvýšili aktíva alebo znížili pasíva, ale aj ten, komu sa neznižili aktíva, hoci by sa inak - pokiaľ by existoval právny dôvod plnenia - jeho majetkový stav zmenšil, pretože za prijímané plnenie by musel poskytovať náhradu. Ako sa uvádza v ustálenej judikatúre (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 52/2005) - O plnenie bez právneho dôvodu ide tiež v prípade užívania nebytových priestorov (uskladnenia nábytku) bez nájomnej či inej zmluvy alebo iného titulu (povinnosť plniť môže v niektorých prípadoch vyplývať tiež zo zákona alebo z rozhodnutia súdu) oprávňujúceho tieto priestory užívať (uskladniť v nich nábytok). Ako bolo v konaní preukázané dôkazmi - fotodokumentáciou trvalých porastov, rodinného domu, výpoveďami svedkov a ohliadkou nehnuteľností - žalovaná užíva nehnuteľnosti tvoriace predmet spoluvlastníctva sama, hospodári s nimi ako celkom, čím bez právneho dôvodu získava plnenie zodpovedajúce 1/2 spoluvlastníckeho podielu. Ako vyplýva z vyššie citovanej judikatúry a právnej argumentácie s aplikáciou ust. § 451 ods. 2 OZ vôbec nesúvisí skutočnosť, či podielový spoluvlastník vyjadril určitou formou voči druhému podielovému spoluvlastníkovi svoju vôľu vec v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu užívať. Preto sa takáto skutočnosť nemôže stať pred súdom predmetom dokazovania

*a súd nemôže na jej základe vec posudzovať a rozhodnúť (prvostupňový súd tak však v napadnutom rozsudku učinil hneď niekoľko krát). Podmienkou vzniku bezdôvodného obohatenia na strane podielového spoluvlastníka je skutočnosť, že spoločnú nehnuteľnosť užíva bez oprávnenia nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu. Táto skutočnosť bola v konaní spoľahlivo dokázaná tak, ako to uvádzame nižšie v obsahu tohto odvolania. V konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo v súvislosti s neoprávneným užívaním nehnuteľnosti nad rámec spoluvlastníckeho podielu nie je potrebné dokazovať prejav vôle podielového spoluvlastníka na ktorého úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu žiť v nehnuteľnosti! Tento záver súdov oboch stupňov právne neobstojí a je neakceptovateľný pre rozpor s normatívnou úpravou ust. § 451 ods. 2 OZ. Citované ustanovenie takúto podmienku nevytvára a jej splnenie nevyžaduje. V konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo v súvislosti s neoprávneným užívaním nehnuteľnosti nad rámec spoluvlastníckeho podielu nie je potrebné dokazovať úmysel usporiadať užívacie pomery dohodou o hospodárení s nehnuteľnosťou medzi spoluvlastníkmi. Tento záver súdov oboch stupňov právne neobstojí a je neakceptovateľný pre rozpor s normatívnou úpravou ust. § 451 ods. 2 OZ. Citované ustanovenie takúto podmienku nevytvára a jej splnenie nevyžaduje. Rozhodnutia oboch súdov sú založené na nesprávnej interpretácii ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka.“.*

Sťažovateľka tiež namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, pričom v tejto súvislosti uvádza, že «Krajský súd v Trnave v konaní nepostupoval podľa procesných pravidiel tak, aby vec náležite prejednal (t. j. vykonal právne posúdenie veci) ale v odôvodnení svojho rozhodnutia sa obmedzil len na konštatovanie záverov súdu prvého stupňa. Iné originárne právne závery Krajského súdu v Trnave na podporu jeho výroku sa v rozhodnutí nenachádzajú. Vo vzťahu k skutkovým okolnostiam prípadu je nutné upozorniť aj na doktrínu ústavného súdu v zmysle ktorej cit.: „Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princíпов, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť (§ 157 ods. 1 Občianskeho

súdneho poriadku), spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 36/2010). Z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trnave vôbec nie je zrejmé, akou úvahou súd (súdy) dospel (li) jednoznačne a nepochybne k tomu, že žalovaná sa bezdôvodne neobohatila ak na nehnuteľnostiach samostatne hospodári, resp. nechá hospodáriť bezlimitne manžela a v celých nehnuteľnostiach skladuje bezlimitne svoje a manželove veci tak, že využíva celý dostupný priestor. Krajský súd v odôvodnení uznesenia prakticky len prevzal závery a nadväznú argumentáciu súdu prvého stupňa, pričom však z obsahu tohto rozhodnutia nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by poukazovali na to, že došlo týmto súdom k reálnemu preskúmaniu rozhodujúcich otázok. Odvolací súd vôbec neprihliadol k odvolacím dôvodom, ktoré uviedol Sťažovateľ vo svojom odvolaní. Svoj postoj však odvolací súd žiadnym legitímnym spôsobom neodôvodnil. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu objektívne nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Predmetné rozhodnutie preto porušuje základné právo Sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie.».

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn.: 24 Co 16/2011-296 bolo porušené,

2) Základné právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn.: 24 Co 16/2011-296 bolo porušené.

3) Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením (správne má byť rozsudkom, pozn.) Krajského súdu v Trnave vydaným pod sp. zn.: 24 Co 16/2011-296 zo dňa 05. 12. 2012 bolo porušené.

4) Základné právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením (správne má byť rozsudkom, pozn.) Krajského súdu v Trnave vydaným pod sp. zn.: 24 Co 16/2011-296 zo dňa 05. 12. 2012 bolo porušené

5) *Uznesením (správne má byť rozsudkom, pozn.) Krajského súdu v Trnave vydaným pod sp. zn.: 24 Co 16/2011-296 zo dňa 05. 12. 2012 sa zrušuje a vec sa tomuto súdu vracia na ďalšie konanie.*

6) *Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 3.000,- EUR, ktoré mu je Krajský súd v Trnave povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

7) *Krajský súd v Trnave je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu, na účet jeho právneho zástupcu... a to do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“*

Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadostučinenia v sume 3 000 €, čo odôvodňuje „výrazným zásahom do jej základných práv... vyvolaním stavu právnej neistoty a nedôvery v spravodlivé riešenie veci a zmarením legitímneho očakávania, že dôjde postupom podľa platného práva k zhmotneniu majetku sťažovateľky“.

Sťažovateľka uplatnením postupu podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) navrhla, by ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, čo odôvodňuje tým, že „neodložením vykonateľnosti napadnutého uznesenia vznikne sťažovateľovi značná ujma na právach a to najmä preto, že dôjde k nútenému zníženiu jeho majetku o 2781,08 EUR čo predstavuje sumu neoprávnených súdnych trov priznaných žalovanej v rozpore s ust. § 150 ods. 1 OSP“.

## II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory

všeobecného súdu a ani posúdiť jeho skutkové zistenia v predmetnej veci. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Ústavný súd pripomína, že napadnuté rozhodnutie posudzuje iba z hľadiska kritérií ústavných predpisov a nimi garantovaných práv a slobôd. Vzhľadom na to nie je jeho úlohou do detailov preskúmať vec z hľadiska v okolnostiach prípadu aplikovaných právnych noriem ani opätovne podrobiť revízií napadnutý rozsudok so zámerom dopracovať jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam možných pochybení krajského súdu, ak tieto nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť konformitu záverov napadnutého rozsudku s ústavou a dohovorom.

V zmysle svojej judikatúry ústavný súd považuje za arbitrárne a z ústavného hľadiska neakceptovateľné tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Sťažovateľka odôvodňuje porušenie svojho základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho napadnutým rozsudkom tým, že krajský súd „dezinterpretoval“ § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže to, či *„spoluvlastník vyjadril určitou formou voči druhému podielovému spoluvlastníkovi svoju vôľu vec v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu užívať... (sa) nemôže stať pred súdom predmetom dokazovania a súd nemôže na jej základe vec posudzovať a rozhodnúť“*, a že napadnutý rozsudok krajského súdu je neodôvodnený,

keďže bol „vydaný v rozpore s výsledkami dokazovania, resp. preukázanými skutkovými tvrdeniami účastníkov podporenými výpoveďami svedkov a vykonanou súdnou obhliadkou... Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu objektívne nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej.“.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti považoval za potrebné poukázať na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, v ktorej sa okrem iného uvádza:

„... z ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva oprávnenie každého spoluvlastníka a zároveň aj jeho povinnosť podieľať sa, a to v miere vyjadrenej jeho spoluvlastníckym podielom, na tých právach a povinnostiach, ktoré vyplývajú zo spoluvlastníctva k spoločnej veci. Ustanovenie § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre prijímanie rozhodnutia spoluvlastníkov o hospodárení so spoločnou vecou nepredpisuje žiadnu osobitnú procedúru ani uskutočnenie formálneho hlasovacieho aktu a pre rozhodnutie samé nepredpisuje žiadnu obligatórnu formu, ani výslovne nedefinuje jeho náležitosti. Uvedené zákonné ustanovenie predpokladá, že proces vytvárania kolektívnej vôle spoluvlastníkov nebude len záležitosťou niektorého spoluvlastníka, a že sa na procese prijímania rozhodnutia zúčastnia všetci spoluvlastníci. Pokiaľ by ale o niektorej záležitosti spadajúcej pod hospodárenie so spoločnou vecou rozhodol sám len jeden spoluvlastník (a to aj v prípade, že by bol väčšinový) bez toho, aby dal ďalším spoluvlastníkom možnosť zúčastniť sa na procese rozhodovania a vyjadriť v ňom svoj názor, zostalo by rozhodnutie tohto spoluvlastníka (hoci aj výrazne dominujúceho) len rozhodnutím jedného spoluvlastníka. Prijaté rozhodnutie by nebolo možné považovať za rozhodnutie spoluvlastníkov a nešlo by ani o rozhodnutie väčšiny v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd má za to, že v prejednáwanej veci nebolo zo strany spoluvlastníka, t. j. odporkyne rozhodnuté o hospodárení so spoločnou vecou bez toho, aby nedala možnosť ďalším spoluvlastníkom /navrhovateľke/ vyjadriť sa k takémuto hospodáreniu, t. j. z jej strany nedošlo k porušeniu ustanovenia § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho malo dôjsť na jej strane k bezdôvodnému obohateniu sa, ktoré je konštruované, ako záväzkový právny vzťah medzi

*tým, kto sa na úkor iného obohatil a tým, na úkor koho došlo k bezdôvodnému obohateniu (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Proti vôli navrhovateľky nedošlo ani k tomu, že by malo byť naložené so spoločnou vecou spôsobom, ktorý by jej ju znemožňoval užívať v rozsahu jej spoluvlastníckeho podielu, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že odporkyňa nehnuteľnosti neužíva nad rámec zodpovedajúci jej spoluvlastníckemu podielu, a pokiaľ sa navrhovateľka odvolávala na to, že izby v dome boli čisté, bez prachu, záhrada obrobená, mala by mať na zreteli, že sa tak realizovala len údržba predmetných nehnuteľností, za účelom zabezpečenia a udržiavania spoločných vecí v stave spôsobilom na užívanie, jej funkčnosti a ochrany a zamedzujúca poklesu kvality a hodnoty spoločných vecí..., pretože ak by sa to nevykonávalo, ovplyvnilo by to funkčnosť nehnuteľnosti, ich účel a v neposlednom rade spôsobilo aj ich znehodnotenie.*

*Správny bol preto záver súdu prvého stupňa, keď návrh na zaplatenie žalovanej sumy zamietol, ako nedôvodný, z dôvodu neobohatenia sa odporkyne. Jednoznačne z vykonaného dokazovania vyplynulo, že odporkyňa je s navrhovateľkou v spoluvlastníckom vzťahu, avšak v jej prípade nebolo preukázané, ktoré dôkazné bremeno je na navrhovateľke, že by užívala odporkyňa v spornom období spoločné veci spôsobom, ktorým by dochádzalo k jej obohateniu sa na úkor navrhovateľky, že by užívala spoločné veci v rozsahu spoluvlastníckeho podielu navrhovateľky, a že by bola navrhovateľke bránila v užívaní ich spoločných vecí a navrhovateľkou nebol označený žiaden relevantný dôkaz, z ktorého by bol zrejмый jej záujem na užívaní nehnuteľností ani to, že tak nemohla urobiť pre prekážky na strane odporkyne.“.*

Z citovanej časti napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že tento dospel k záveru o neodôvodnenosti žaloby sťažovateľky o zaplatenie sumy 11 595,57 € predovšetkým na základe skutočnosti, že sťažovateľka neuniesla dôkazné bremeno o užívaní veci žalovanou v rozsahu spoluvlastníckeho podielu sťažovateľky ako žalobkyne.

Ústavný súd v kontexte sťažovateľkinej námietky o zjavnom rozpore napadnutého rozsudku krajského súdu s vykonanými dôkazmi uvádza, že mu zásadne neprislúcha hodnotiť skutkové zistenia všeobecných súdov, prípadne ich nahrádzať svojim vlastným hodnotením. Krajský súd v napadnutom rozsudku dostatočne konkrétne, zrozumiteľne, no

najmä právne korektne odôvodnil právny názor o tom, že sťažovateľka neuniesla dôkazné bremeno o užívaní vecí žalovanou v rozsahu jej (sťažovateľkinho) spoluvlastníckeho podielu, pričom výslovne vyhodnotil aj tvrdenia sťažovateľky týkajúce sa *„údržby predmetných nehnuteľností za účelom zabezpečenia a udržiavania spoločných vecí v stave spôsobilom na užívanie, ich funkčnosti a ochrany“*. Závery krajského súdu sú podľa názoru ústavného súdu logické a dostatočne odôvodňujú záver o správnosti rozsudku okresného súdu sp. zn. 5 C 155/09 z 28. septembra 2010. Krajský súd dospel k záveru, že nebolo zistené, žeby sa žalovaná podieľala užívaním nehnuteľností na úžitkovej hodnote tejto veci vo väčšom rozsahu, ako zodpovedá jej podielu, nevznikla jej preto ani povinnosť náhrady voči sťažovateľke ako spoluvlastníčke neužívajúcej veci v rozsahu svojho podielu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd považuje námietku sťažovateľky, v zmysle ktorej je napadnutý rozsudok krajského súdu neodôvodnený v dôsledku rozporu medzi jeho právnym záverom a výsledkami dokazovania, za nedôvodnú.

Za nedôvodnú považuje ústavný súd aj námietku sťažovateľky, v zmysle ktorej krajský súd „dezinterpretoval“ § 451 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať (odsek 1). Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (odsek 2). Sťažovateľka namieta, že *„v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo v súvislosti neoprávneným užívaním nehnuteľnosti nad rámec spoluvlastníckeho podielu nie je potrebné dokazovať úmysel usporiadať užívacie pomery dohodu o hospodárení s nehnuteľnosťou medzi spoluvlastníkmi. Tento záver súdov oboch stupňov právne neobstojí a je neakceptovateľný pre rozpor s normatívnou úpravou ust. 451 ods. 2 OZ. Citované ustanovenie takúto podmienku nevytvára a jej splnenie nevyžaduje.“*

Ako vyplýva z už uvedeného, krajský súd v napadnutom rozsudku dospel k právnemu záveru o neodôvodnenosti žaloby sťažovateľky predovšetkým na základe skutočnosti, že neuniesla dôkazné bremeno, čo vyplynulo z vykonaného dokazovania. Aj z citovanej časti napadnutého rozsudku zároveň vyplýva, že krajský súd svoj právny záver

nezaložil výlučne na nepreukázaní „úmyslu usporiadať užívacie pomery dohodou o hospodárení s nehnuteľnosťou medzi spoluvlastníkmi“.

Napadnuté rozhodnutie (jeho odôvodnenie) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by výklad uplatnený krajským súdom, ako aj jeho závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Závery vyslovené v napadnutom rozsudku krajského súdu považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľné a nesignalizujúce reálnu možnosť vyslovenia porušenia práv označených sťažovateľkou po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný (vrátane opravných konaní). Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony a návrhy primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu (IV. ÚS 329/04).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že krajský súd sa s námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ

rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je z ústavného hľadiska akceptovateľný a udržateľný a právne a skutkové závery, na ktorých je založený, sú zlučiteľné s obsahom ústavou a dohovorom garantovaných práv sťažovateľky, ktorých porušenie namietala. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v návrhu na rozhodnutie (petite).

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. februára 2013